

Basiscursus
Aquarelleren
Feerwerd
2026

Les 1 - Waterverf

Grottekening
Lascaux, Frankrijk
± 15000 v.Chr.

Klei, aarde en water op rotswand.

Grottekening
Altamira, Spanje
±15000 v.Chr.

Klei, aarde en water op rotswand.

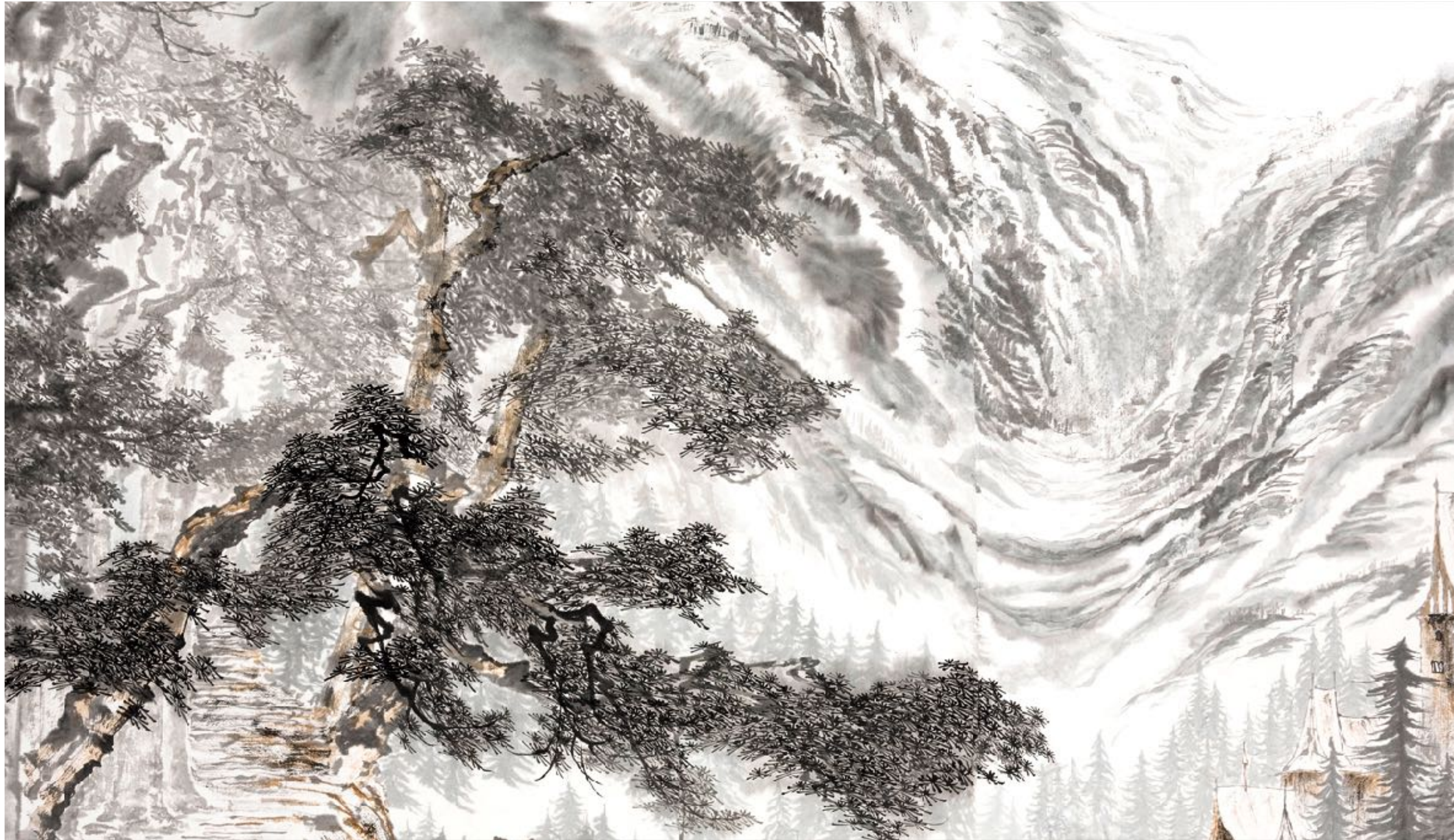

Fresco

Knossos, Griekenland

± 1400 v.Chr.

WATERVERF OP NATTE PLEISTER.

Shan Shui (Berg Water)

China

±100 n.Chr.

Inkt op papier.

Icoon

Novgorod-school, Rusland

12e eeuw

Eitempera op paneel.

Jan van Eyck
Portret van jonge man
(zelfportret?)
1433

Olieverf op paneel.

Albrecht Dürer
Alpenlandschap
1495

WATERVERF OP PAPIER.

Albrecht Dürer
Jonge haas
1502

WATERVERF OP PAPIER,
ZOWEL DEKKEND ALS
TRANSPARANT OPGEBRACHT.

Rembrandt van Rijn
Landschap met een boerderij
17e eeuw

WATERVERF OP PAPIER, ZOWEL
DEKKEND ALS TRANSPARANT
OPGEBRACHT.

Prentkunst 18e eeuw

Zwarte delen werden gedrukt.

En met transparante waterverf ingekleurd.

Hendrik Willem Mesdag
Vissersschepen in de branding
19e eeuw

Transparante waterverf (aquarel).

Verf bestaat uit twee hoofdbestanddelen
pigment + bindmiddel

De meeste verven bestaan uit
pigment + bindmiddel + vulmiddel

	Pigment	Bindmiddel	Vulmiddel	Dekkend	Oplosbaar
Aquarel	Kleurpoeder	Arabische gom	Geen	Niet mogelijk	Wel
Plakkaat Gouache	Kleurpoeder	Arabische gom	Wel	Mogelijk	Wel
Olieverf	Kleurpoeder	Lijnolie	Wel	Mogelijk	Niet
Acryl	Kleurpoeder	Kunststof hars	Wel	Mogelijk	Niet

Hoe herken je een aquarel?

Zie stukje aquarel

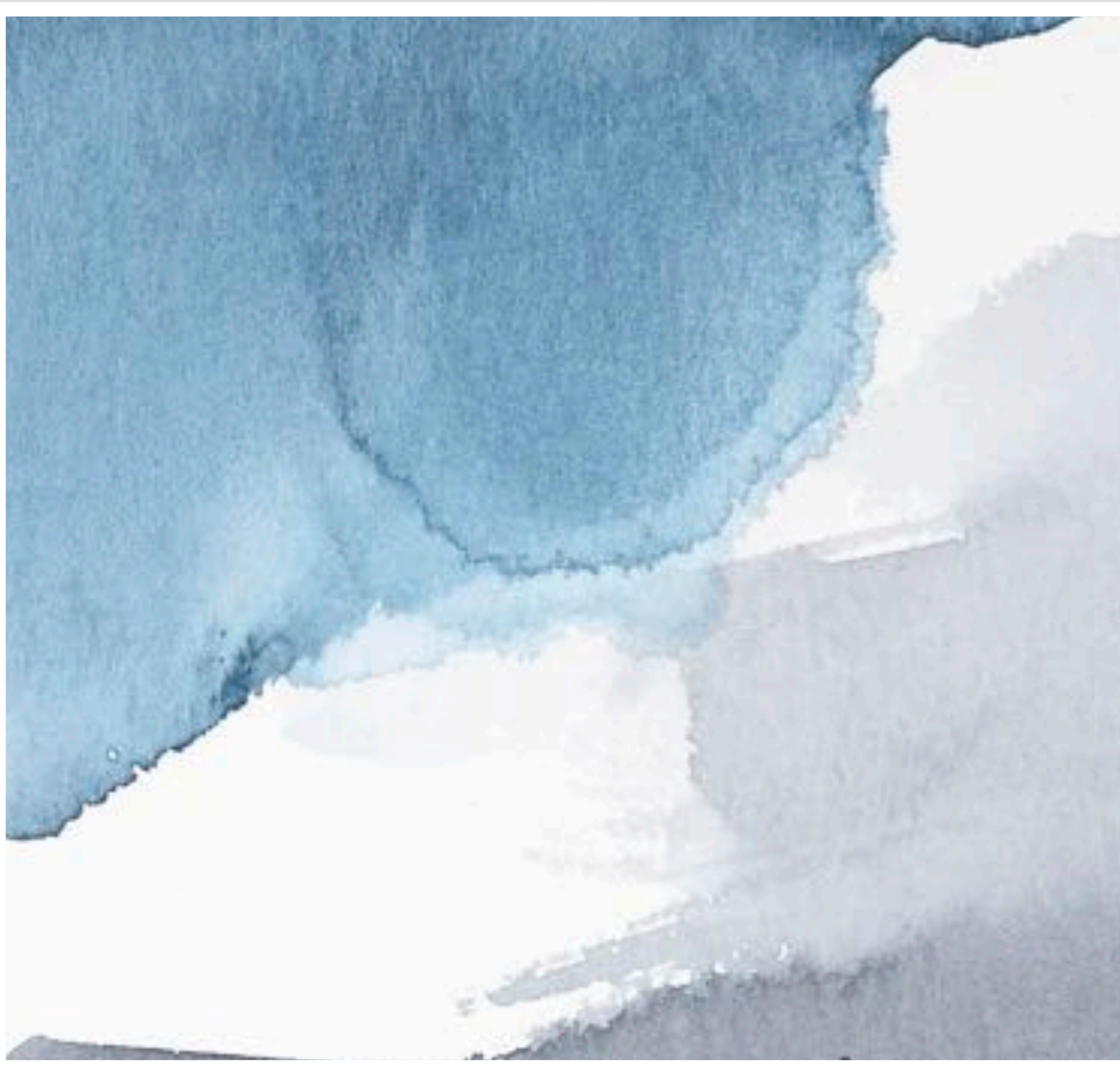
Typisch aquarel

- Vrijwel altijd op papier geschilderd
- Niet dekkend geschilderd
- Geen hoogteverschillen
- in lagen (impasto)
- Zachte mengvormen
- van kleuren.
- Boemkooleffecten, bewust of onbewust aangebracht.

Impasto

- Duidelijke zichtbare hoogteverschillen in de verf.
- Vaak met paletmes opgebracht.

Typisch aquarel

- Boemkooleffecten, bewust of onbewust aangebracht.

Waarom werken met aquarelverf

Praktisch - Je hebt geen grote uitrusting nodig.

Door het gebruik van water is aquarelverf gemakkelijk te verwerken en droogt het snel.

Esthetisch - Grote helderheid door het gebruik van pure pigmenten en het doorschijnende wit van het papier.

Uitrusting

Wat heb je minimaal nodig

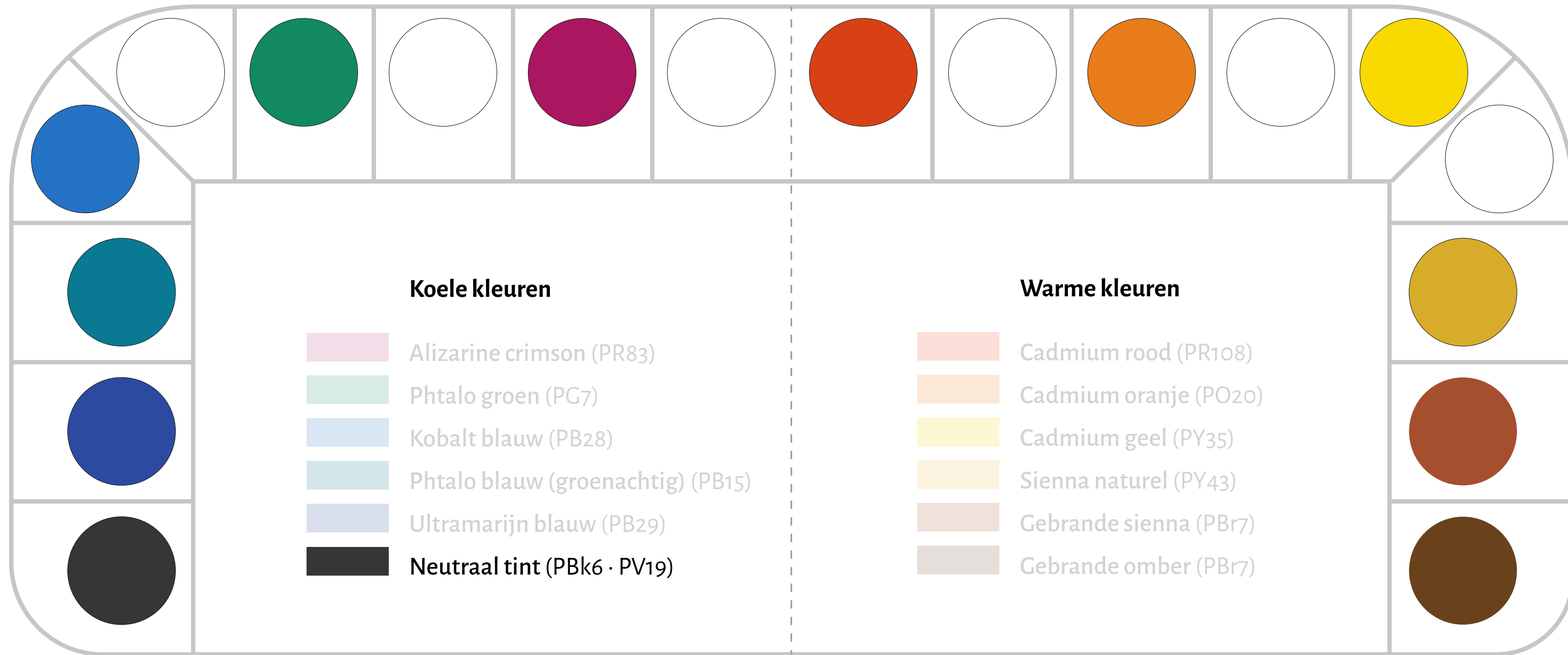
Oefeningen

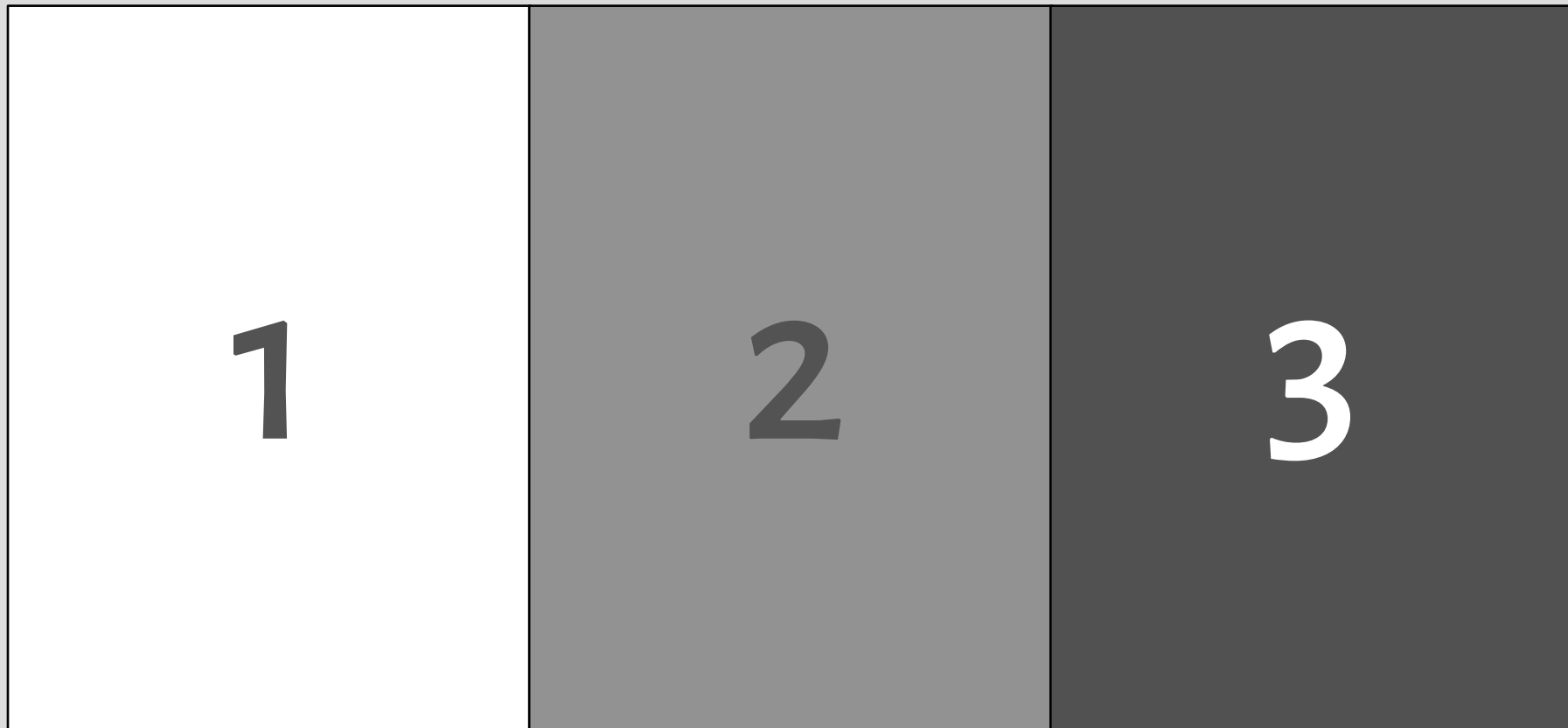
1. Aquarelverf verdunnen met water
2. Laden en afstrijken van het penseel
3. Een 3 en 5 toonwaardentrap maken
4. Bomen in warme en koele tinten

Met afgestreken penseel
geschilderd. De kleur is egaal.

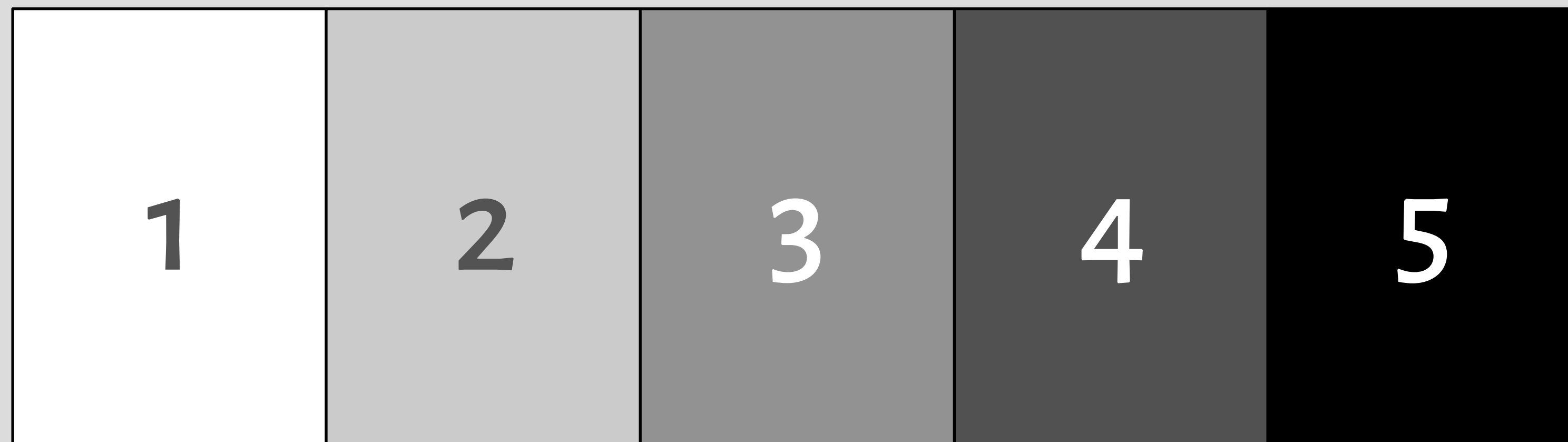
Met vol penseel geschilderd.
Het vele water duwt het
pigment naar de randen.

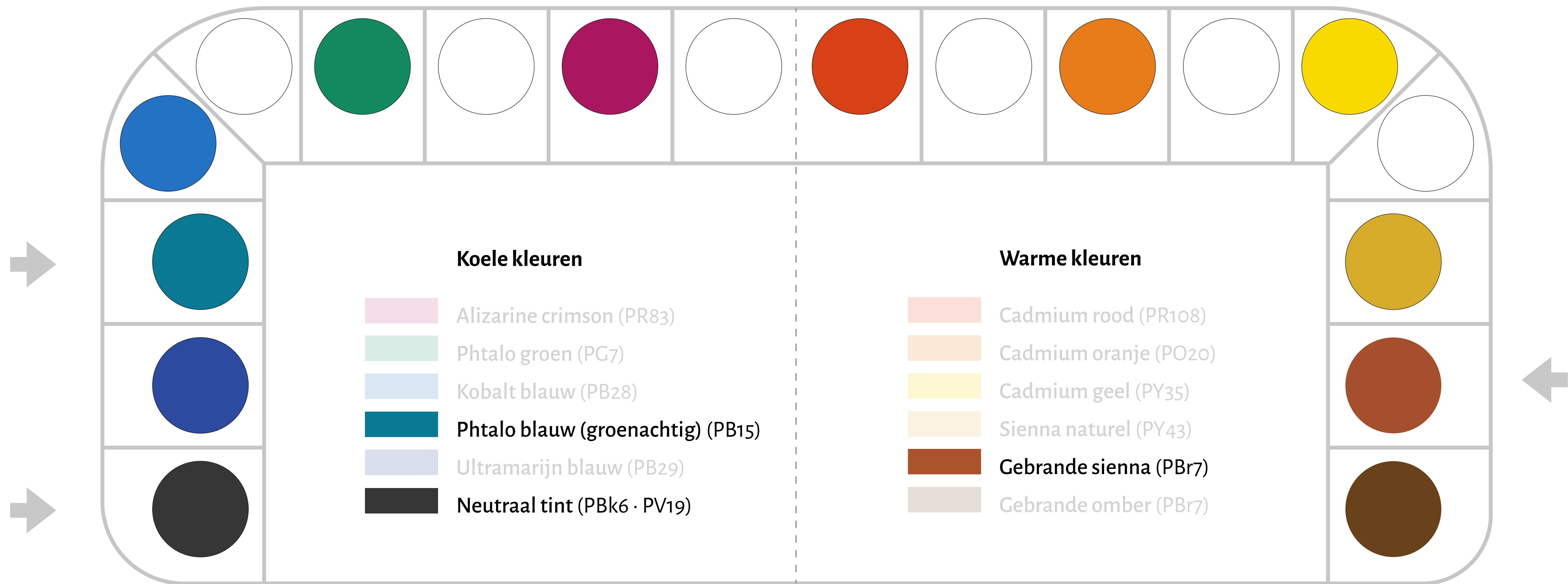
Het maken van een 3 toonwaardentrap

1. Blijft wit (papier)
2. Middentoon
3. Zo donker mogelijk

Het maken van een 5 toonwaardentrap

1. Blijft wit (papier)
2. Lichte middentoon
3. Middentoon
4. Donkere middentoon
5. Donkere toon

Stap 1

Meng vooraf twee kleuren:
1 - Phtaloblauw + Neutral Tint
2 - Gebrande Sienna

Teken met potlood het
basisgestel van twee bomen.

Stap 2

Schilder eerst met de rood-bruine kleur het gebladerte van de kleine boom en enkele bladeren van de grote boom.

Probeer te variëren in licht en donker (toonwaarden).

Stap 3

Schilder met het blauwe mengsel het gebladerte van de grote boom.

Voeg ook wat blauw toe in het gebladerte van de kleine boom.

Probeer ook hier weer te variëren in licht en donker (toonwaarden) en in grote en kleine partijen.

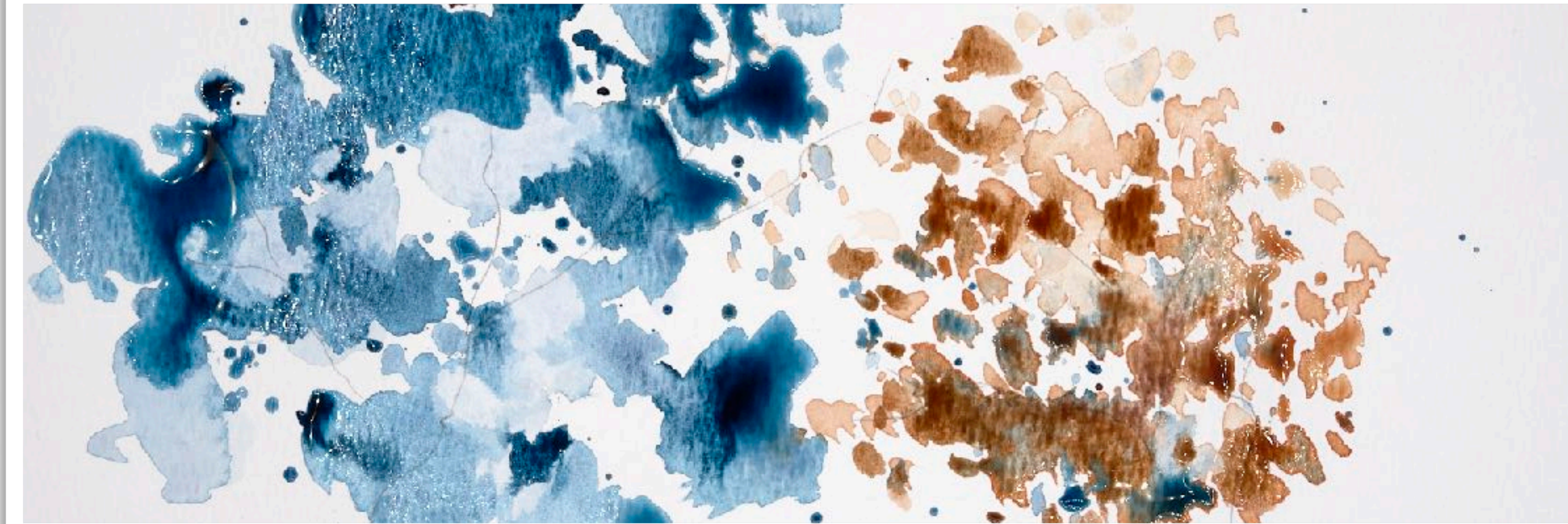
Laat het goed drogen.

Stap 2

Stap 3

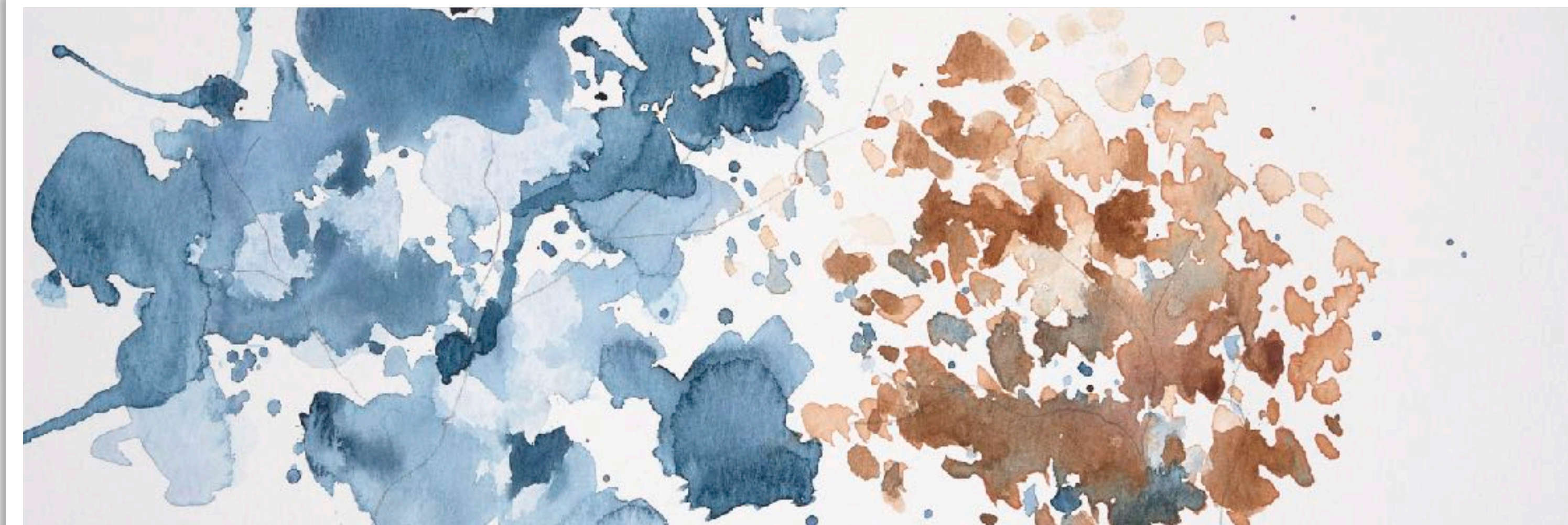

Nat versus droog

Hiernaast zie je het verschil in de nog natte tegenover de droge wassing.

Een aquarel droogt een stuk lichter op. Je mag kleuren dan ook wat steviger opzetten.

De glans die veroorzaakt wordt door de spiegeling in het water verdwijnt.

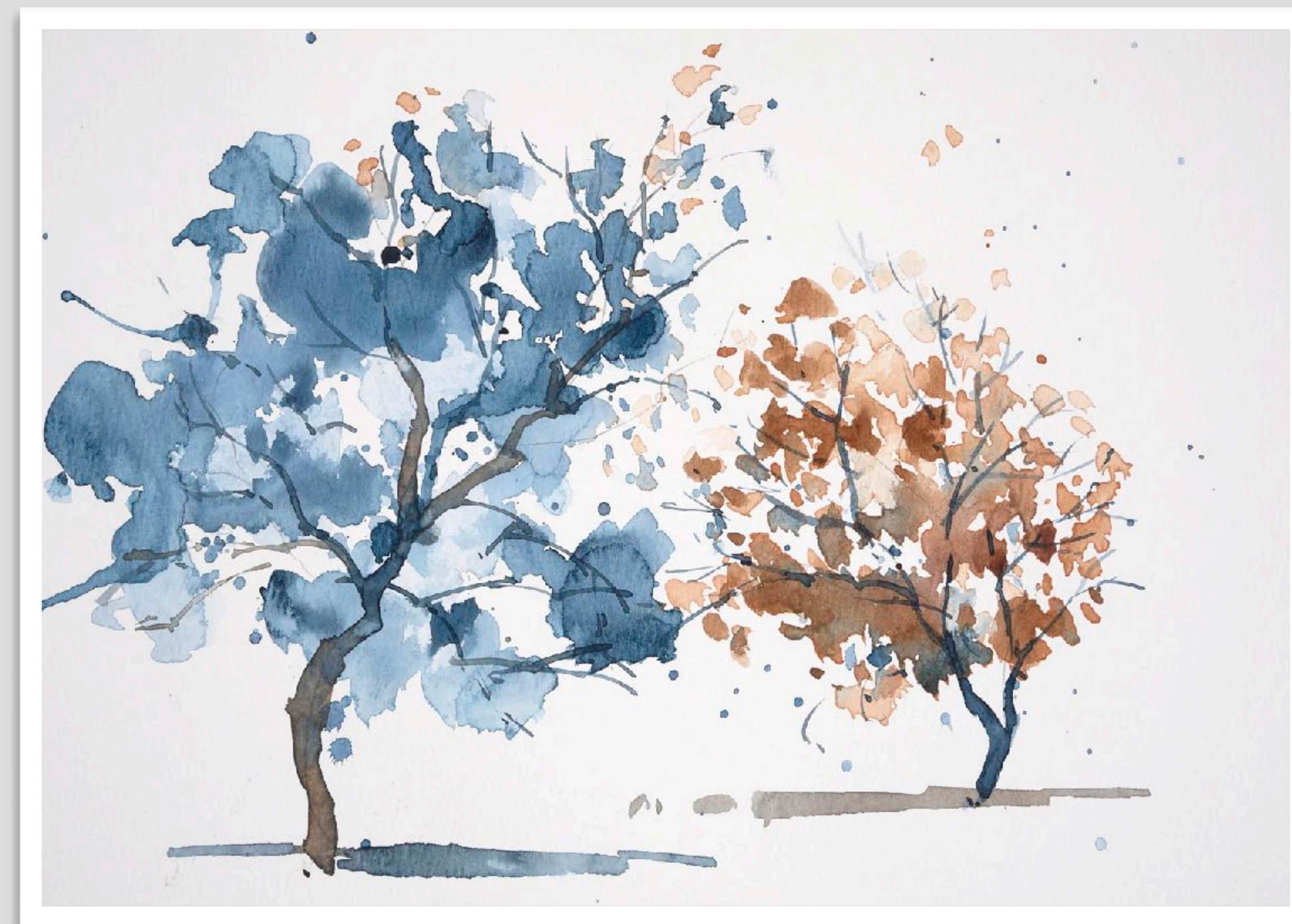
Stap 4

Schilder de stammen en takken van de bomen als de ondergrond geheel droog is, anders vloeit de verf uit.

Gebruik voor de koele boom een warme tint voor de stam en takken en voor de warme boom een koele tint.

Stap 3

Stap 4

Meer lessen kun je vinden op
www.ariejekelart.nl/les